

Alltid nye opplevelser

I samarbeid med Hopscotch Ensemble (DE/UK) presenterer Grusomhetens Teater «Proud Cloud – a total jazz & theatre meeting»

Scenografi: Jochem Hartz (Nederland)

Kostymer: Gjøril Bjercke Sæther

Med blant andre Tristan Honsinger (USA), Hisaka Horikawa (Japan), Tobias Delius (UK), Hanne Dieserud, Axel Dörner (Tyskland)

«Proud Cloud» – en nyskapende og betagende internasjonal opplevelse i teater-Norge.

Når du går ned den bratte steintrappen til Grusomhetens Teaters scenerom, vet du aldri hva som kommer til å møte deg der nede. Bare en ting er sikker: Lars Øyno vil alltid på en eller annen måte gripe tak i hovedtankene til franske Antonin Artaud, som i 1926 skapte begrepet «grusomhetens teater», et teater som skulle få «alt som i menneskesinnet er mørkt, nedgravd og uoppklart til å gi seg uttrykk i en slags materiell projisering». Og i de snart 25 årene Grusomhetens Teater har eksistert, har Lars Øyno utvilsomt utvidet mitt scenekunstabegrep, pluss at han har gitt meg en rekke fascinerende og annerledes opplevelser.

Det gjør han også denne gangen. Skjønner jeg programmet rett, er imidlertid «Proud Cloud» ikke som tidligere ene og alene Lars Øynos verk, men resultat av et nært samarbeid mellom Grusomhetens Teater og det tysk/engelske Hopscotch Ensemble på seks musikere. I forestillingen deltar dessuten flere andre spennende internasjonale artister. I programmet omtales Lars Øyno som «instant director», og det er som øyeblikkets leder at han med autoritet vandrer rundt blant de medvirkende, og med mellomrom sørger for å mørklegge scenen totalt – som tegn på et handlingsskifte?

Det er aldri enkelt å trenge inn i Lars Øynos univers, men denne gangen forringer det slett ikke opplevelsen, slik det iblant har gjort tidligere. Slik jeg opplever «Proud Cloud» er den fortellingen om to reiser: i den ene tar en engelsk mor toget ut til en fremmed verden sammen med to tenåringsdøtre og en mannlig ledsager. De fire danser, spiser på restaurant og nyter livet, riktignok hele tiden ledsaget av en rekke morsomme, men ikke sammenhengende innspill. Brått tar så denne reisen slutt, og vi føres inn i et absurd livsreise der det ene vittige og litt burleske opptrinn avløser det andre.

Men helt fra selv åpningsbildet har en sortkledd japansk Hisaka Horikawa poetisk og minimalistisk med mellomrom vandret over scenen i en uttrykksfull danse-performance – et allvitende symbol på dødens og sorgens uavvendelighet?

I startfasen er hun akkompagnert av en totalt umusikalsk trompetsolo framført av Axel Dörner, mens snart blir alle instrumentene som hittil har ligget slengt utover scenen, iherdig tatt i bruk. Og dermed er musikken i gang, og instrumentene aktører! Musikken har alltid sin plass i i Øynos sceniske

univers, men her ikke bare ledsager og understreker den det som skjer, den er en viktig del av selve forestillingen. Ikke minst takket den sterke innsatsen til den anerkjente freejazz-cellisten og komponisten Tristan Hörninger, som nok har vært en aktiv medskaper av «Proud Cloud», for som han selv har sagt, «er det nesten nødvendig for meg å bruke fortellinger og tekster når jeg komponerer». Og helt fra han entrer scenen iført en løstsittende rosakjole bekrefter at han ikke bare er en fremragende musiker, men også en dyktig slapstick-komiker.

Som sagt, jeg har vanskelig for å forstå dette absurde sceniske universet. Men det spiller ingen rolle, all den tid jeg ikke kjeder meg et øyeblikk, men hele tiden kan fryde meg over nye og uventede innspill. Helt fra en blid nederlandsk Ciska Jansen står og rører energisk rundt i en wokpanne på et gassbluss til samtlige medvirkende toger ut og inn av scenen etter å ha framført sin avskjedssang, er «Proud Cloud» en betagende, glitrende framført og spesiell internasjonal opplevelse i teater-Norge.

Jeg er ikke i tvil: Grusomhetens Teater er på mange måter den mest originale og nyskapende frie gruppen i norsk teater. Ikke bare er det en skam at Kulturrådet ikke anerkjenner dette, men nekter å basisfinansiere kompaniet. Lars Øyno burde rett og slett ha en egen post på Kulturdepartementets budsjett.

Denne anmeldelsen sto i Klassekampen fredag 29. april 2016

Publisert: 01.05.16 av IdaLou Larsen